

SENJA AVFALL

Botnhågen 30.04.2025

Henterutiner og avfallsmengder

Avfallshåndtering er et viktig tema som engasjerer mange i vårt samfunn. Senja Avfall har nylig gjennomført endringer i sorteringskrav og hentefrekvens, noe som har skapt en del spørsmål og usikkerhet. Formålet med dette dokumentet er å beskrive selskapets rammebetingelser knyttet til lovverk og økonomi, samt forklare hvorfor de nåværende rutinene er etablert.

Senja Avfall har hatt en meget god henteordning for avfall i regionen. Restavfall har blitt hentet hver fjortende dag, hvilket har ført til en lavere grad av sortering blant abonnentene. Mens mange har vært grundige i sin sortering, har enkelte abonnenter ikke prioritert dette.

På grunn av nye myndighetskrav og økt fokus på utsortering av ulike avfallstyper, må vi nå endre tømmerutinene. Kommunale krav om lavest mulig renovasjonsgebyr kombinert med nasjonale sorteringskrav har nødvendigvis ført til justeringer av våre avfallsrutiner for å etterkomme disse kravene.

Vi observerer at 71 % av avfallet fra abonnentene i våre kommuner havner i restavfall, mens landsgjennomsnittet ligger på 41 %. Feilsortering forekommer i stor grad både lokalt og nasjonalt. Ved korrekt sortering vil den kapasitet og hentefrekvens som Senja Avfall tilbyr være tilstrekkelig for å håndtere abonnentenes avfall. Den hentefrekvensen som nå er innført fra Senja Avfall er lik de fleste andre sammenlignbare kommuner i Norge.

Videre mottar vi betaling for flere sorter utsortert avfall, slik som ren plast, papp og metall, hvilket genererer inntekter for Senja Avfall og bidrar til å holde gebyret lavt. Derimot påløper det betydelige kostnader per tonn for behandling av restavfall, noe som påvirker renovasjonsgebyret negativt. Derfor bidrar effektiv sortering både til lavere gebyrer og miljøbesparelser ved å holde materialene i sirkulasjon.

Senja Avfall drives etter selvkostprinsippet iht. forurensningsloven §34, hvor utgifter og inntekter for henting og behandling av husholdningsavfall skal gå i null.

Det vil alltid være spesialtilfeller som ikke dekkes av ordinære avfallsabonnement. Husstander med flere bleiebarn eller større restavfallsbehov kan søke om ekstra restavfallsdunk i en begrenset periode.

Våre eierkommuners avfallsforskrifter definerer kravene til renovasjonsgebyr, herunder hva som utgjør gebyrpliktige boenheter (generelt en boenhet med kjøkkentilgang). Boliger med utleiedel vil derfor pålegges eget renovasjonsgebyr for utleiedelen samt tilhørende dunksett.

Kommunen sine plikter

Håndtering av avfall er kommunen sitt ansvar. Det gjelder innsamling og videre behandling av avfallet iht. Avfallsforskriften [§10a-5](#)

Dette kan organiseres på flere måter:

- Kommunen håndterer avfallet selv, gjennom kommunale etater
- Kommunen bruker et selskap som eies av kommunen til å gjøre tjenesten
- Kommunen setter ut jobben på anbud, og bruker private aktører til å håndtere avfallet

De fleste kommuner har selveide selskaper som brukes til å håndtere avfallet

Lovverk

Det er avfallsforskriften som regulerer hvordan avfallet skal behandles. Dette er kommunen sitt ansvar.

Målene som er beskrevet i avfallsforskriften er en del av Norges forpliktelser gjennom EØS-avtalen og er nødvendig for å nå EUs overordnede mål om 55% materialgjenvinning av husholdningsavfall innen 2025, 60% innen 2030 og 65% innen 2035.

Når det gjelder husholdningsavfall er det kapittel 10a som beskriver pliktene til kommunen når det gjelder innsamling av sortert avfall fra husholdningene. De viktigste paragrafene fra kapittelet er satt inn nedenfor:

Plikter for kommunen¹

§ 10a-4.Plikt til utsortering av avfall

Kommunen skal sørge for

- a. at **matavfall** fra husholdninger utsortes ved kildesortering, og at minst følgende andel av total mengde matavfall som samles inn fra husholdninger per år utsortes ved kildesortering: 55 prosent fra og med 2025, 60 prosent fra og med 2030 og 70 prosent fra og med 2035,
- b. at **plastavfall** fra husholdninger, som kan forberedes til ombruk eller material-gjenvinnes, utsortes ved kildesortering, og at minst følgende andel av total mengde plastavfall som kan forberedes til ombruk eller materialgjenvinnes som samles inn fra husholdninger per år utsortes ved kildesortering: 50 prosent fra og med 2028, 60 prosent fra og med 2030 og 70 prosent fra og med 2035,
- c. at **papp- og papiravfall** fra husholdninger utsortes ved kildesortering, og at minst følgende andel av total mengde papp- og papiravfall som samles inn fra husholdninger per år utsortes ved kildesortering: 80 prosent fra og med 2028 og 85 prosent fra og med 2035,
- d. at **glass- og metallemballasjeavfall** fra husholdninger utsortes ved kildesortering, og at minst følgende andel av total mengde glass- og metallemballasjeavfall som samles inn fra husholdninger per år utsortes ved kildesortering: 85 prosent fra og med 2028 og 90 prosent fra og med 2035,
- e. at **park- og hageavfall** fra husholdninger utsortes ved kildesortering,
- f. at **tekstilavfall** fra husholdninger, som kan forberedes til ombruk eller material-gjenvinnes, utsortes ved kildesortering.

¹ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2004-06-01-930/kap10a>

§ 10a-5. Plikt til separat innsamling av avfall

Kommunen skal sørge for separat innsamling av utsortert matavfall, plastavfall, papp- og papiravfall, glass- og metallemballasjeavfall, park- og hageavfall og tekstilavfall fra husholdningene jf. § 10a-4 første ledd.

Innsamling av utsortert matavfall, plastavfall, papp- og papiravfall og glass- og metallemballasjeavfall jf. første ledd skal skje ved en henteordning. Plikten til henteordning for glass- og metallemballasje gjelder fra og med 1. juli 2025.

§ 10a-6. Plikt til å levere avfall til forberedelse til ombruk eller materialgjenvinning

Kommunen skal sørge for at utsortert avfall jf. § 10a-4 leveres til forberedelse til ombruk eller materialgjenvinning.

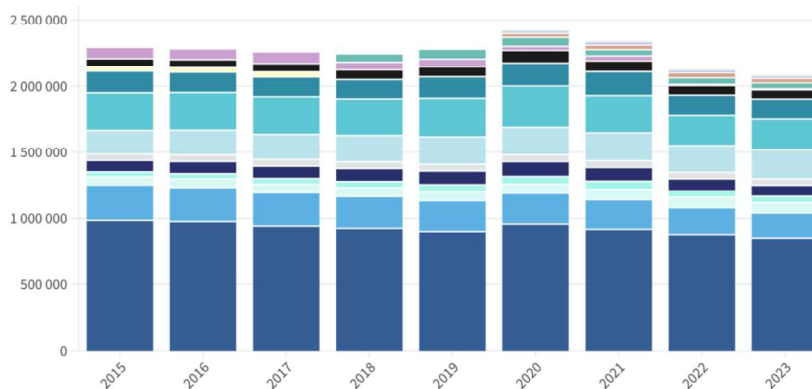
Avfallsfordeling nasjonalt ²

Hvis vi ser på Sirk (tidligere Avfall Norge) sine analyser for 2024 så ser fordelingen av forskjellig avfall ut som i figuren og tabellen nedenfor. Det ble i 2023 samlet inn drøyt 2 millioner tonn avfall i Norge, noe som er liten nedgang i forhold til tidligere år.

Innsamlede mengder fordelt på avfallstype

Restavfall Papp Glass Plast Metaller EE-avfall Matavfall Treavfall Hageavfall Tekstiler
Utsortert brennbart Farlig avfall Annet Byggavfall Forurensede/lett forurensede masser Gips Bildekk

Tonn avfall

Kilde: Avfall fra husholda (tabellnummer 13136), Statistisk sentralbyrå. Sist oppdatert 17. juni 2024.
OBS: SSB bruker innbyggertall per 31.12 for husholdningsavfall, ikke per 1.1 som oftest brukes i Eurostat.

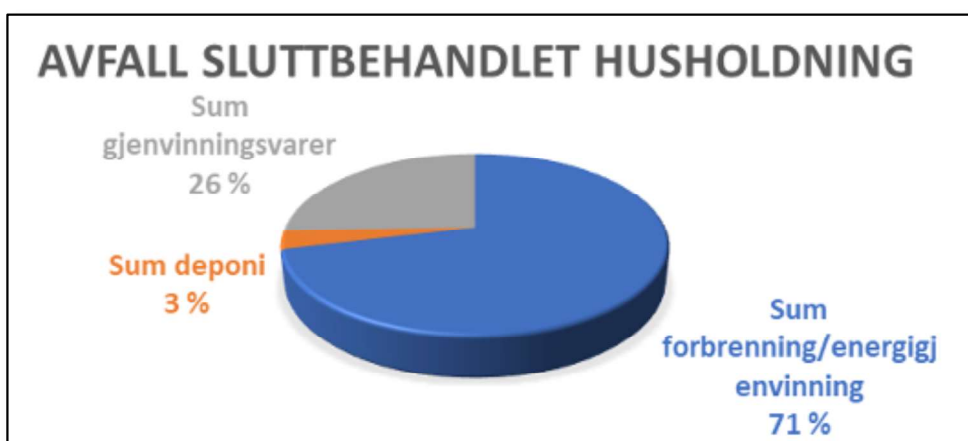
² <https://sirknorge.no/sirkulaer/tilgjengelige-tall-viser-at-vi-lagde-2-3-mill-tonn-husholdningsavfall-i-2021>

Avfallstype	Tonn	Andel i %
Bildekk	3 875	0,19 %
Gips	18 552	0,90 %
Forurensede masser	33 892	1,64 %
Byggavfall	43 909	2,12 %
Farlig avfall	68 635	3,31 %
Hageavfall	149 947	7,24 %
Treavfall	233 404	11,27 %
Matavfall	218 572	10,55 %
EE Avfall	46 688	2,25 %
Metall	85 655	4,14 %
Plast	50 199	2,42 %
Glass	76 117	3,68 %
Papp	190 576	9,20 %
Restavfall	850 827	41,09 %
Sum	2070848	100%

Analysen viser at snittet for restavfall i Norge er 41%.

Avfallsinnhenting og Plukkanalyse Senja Avfall

Senja Avfall samlet inn 10 946 tonn husholdningsavfall i 2024. Av dette var 71% restavfall, 26% gjenvinnes og 3% går til deponi. Sammenlignet med landsgjennomsnittet viser det at det abonnentene til Senja Avfall kaster omtrent 73% mer restavfall enn gjennomsnittet i resten av landet.

For å se på hvordan sorteringen er blant abonnentene til Senja Avfall er det gjort plukkanalyser for å se hvor stor del av restavfallet som er feilsortert.

Tabellen nedenfor viser resultatet av hvordan fordelingen av forskjellig avfall er i restavfallet. Plukkanalysen ble gjort 19.06.2024. Dette er et øyeblikksbilde, og det finnes variasjoner, men det gir likevel et bilde av hvor mye feilsortering det er i avfallet vårt.

Totalt alle kommuner		
Restavfall	vekt %	Volum %
Papp/papir	5,3 %	7,74 %
Matavfall	24,0 %	11,07 %
Plast	11,9 %	27,38 %
Glass/metallembalasje	2,8 %	3,57 %
Deponi	0,0 %	0,00 %
Farlig avfall	0,1 %	0,12 %
EE-avfall	0,2 %	0,12 %
Tekstiler	4,8 %	4,76 %
Restavfall	50,9 %	45,24 %
SUM	100,0 %	100,00 %

Som plukkanalysen for avfallet inn til Senja Avfall viser er det kun er 45% av avfallet i restavfallsdunken som er restavfall. De resterende avfallstypene burde vært sortert ut. Hvis man ser på volumprosent som er viktigst for å se på fyllingsgraden av avfallsbeholderen så tar plast, papp og mat svært stor plass.

Når vi så ser på kapasiteten til avfallsdunkene som brukes i Senja Avfall, og i store deler av landet, så ser vi følgende:

- Etter veiledende oversikt fra Norsk Gjenvinning og SSB vil en 240 liters avfallsdunk med restavfall veie 74,88 kg.
- Våre egne målinger viser at en 240 liters dunk med riktig sortert restavfall veier 70 kg, som er omtrent det samme som de nasjonale tallene sier.
- Målinger som er gjort ved plukkanalyse viser at ved riktig sortering har hver abonnent i snitt 30,84 kg restavfall pr mnd, noe som skulle tilsi at avfallsdunkene på 240 liter er store nok til å bli tømt en gang i mnd, også til abonnenter med mer avfall enn gjennomsnittet.

[https://www.nrk.no/nordland/60-prosent-av-restavfallet-er-sortert-feil- -det-gjor-at-norge-ikke-nar-krav-for-2025-1.17154539](https://www.nrk.no/nordland/60-prosent-av-restavfallet-er-sortert-feil--det-gjor-at-norge-ikke-nar-krav-for-2025-1.17154539)

<https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/fagmeldinger/2024/oktober-2024/norge-ma-bli-flinkere-til-a-kildesortere/>

Vennlig hilsen
Michael Erstad

Adm. dir Senja Avfall IKS